

Súd: Krajský súd Košice
Spisová značka: 1Co/259/2013
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7613201861
Dátum vydania rozhodnutia: 10. 09. 2013
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Peter Tutko
ECLI: ECLI:SK:KSKE:2013:7613201861.1

Uznesenie

Krajský súd v Košiciach v právnej veci žalobcu Y. V., N..V..Q.., N. N. K. Č.. XX, Č. V., proti žalovanej X. H., t. č. na neznámom mieste, zastúpenej opatrovníkom Obcou E., o zaplatenie 1.014,- Kč s prísl., o odvolaní žalobcu proti uzneseniu Okresného súdu Spišská Nová Ves zo dňa 19.4.2013 č.k. 1C/77/2013-58 takto

rozhodol:

P o t v r d z u j e uznesenie.

Náhradu trov odvolacieho konania účastníkom n e p r i z n á v a .

odôvodnenie:

Napadnutým uznesením súd prvého stupňa konanie zastavil, vyslovil, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania a rozhodol o vrátení zaplateného súdneho poplatku v sume 16,50 eura žalobcovi prostredníctvom Daňového úradu Bratislava.

Uznesenie odôvodnil tým, že opatrovník žalovanej na pojednávaní namietal príslušnosť súdu prvého stupňa vzhľadom na to, že žalovaná sa zdržiava v Českej republike a k poskytnutiu služieb došlo na území Českej republiky v meste Pardubice. Ďalej opatrovník uviedol, že žalovaná sa v ich obci nezdržiava napriek tomu, že je u nich prihlásená k trvalému bydlisku. Má za to, že žalovaná reálne žije v Českej republike na bližšie neznámej adrese, preto navrhol, aby súd konanie vo veci zastavil. Súd prvého stupňa vychádzajúc z ust. § 103, 104 ods. 1 O.s.p. a čl. 5 bod 1 Nariadenia Rady ES č. 44/2001 bol toho názoru, že nie je daná jeho právomoc na konanie vo veci, keďže k poskytnutiu služieb žalovanej došlo na území Českej republiky, kde sa táto aj zdržiava.

O vrátení súdneho poplatku rozhodol podľa § 11 ods. 1,6 zák. č. 71/1992 Zb. a pri rozhodovaní o trovách konania vychádzal z ust. § 146 ods. 1 písm. c/ O.s.p..

Proti tomuto uzneseniu podal včas odvolanie žalobca. Žiadal, aby odvolací súd napadnuté uznesenie zrušil a vec vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie. V odvolaní uviedol, že s právnym názorom vysloveným súdom prvého stupňa v napadnutom uznesení nesúhlasí. Bol toho názoru, že ak si žalovaná s dopravcom ani s ním nezvolila právomoc súdu Českej republiky, predmet návrhu nespĺňa podmienky osobitnej právomoci, a teda mohol postupovať podľa ustanovení o osobitnej právomoci alebo všeobecných ustanovení. Žalobca uviedol, že postupoval podľa čl. 2 ods. 1 Nariadenia Brusel I, teda všeobecných ustanovení podľa ktorého, ak nie je v tomto nariadení uvedené inak, osoby s bydliskom na území členského štátu sa bez ohľadu na ich štátne občianstvo žalujú na súdoch tohto členského štátu. Na základe uvedeného v spojení s čl. 59 Nariadenia Brusel I vyplýva, že právomoc na rozhodovanie predmetného sporu je daná slovenským súdom, keďže žalovaná má bydlisko na území Slovenskej republiky. Uviedol, že nepostupoval podľa ustanovení o osobitnej právomoci, t.j. podľa čl. 5 ods. 1 Nariadenia Brusel I, ale podľa všeobecných ustanovení Nariadenia Brusel I. Bol toho názoru, že ak

žalovaná neohlásila skutočnosť v zmysle § 9 zák. č. 253/1998 Z.z., aby reálne žila v Českej republike predpokladá sa, že žije v mieste trvalého pobytu, má záujem žiť v mieste trvalého pobytu, hoci sa istý čas zdržiava mimo územia Slovenskej republiky, resp. trvalého pobytu. Žiadal priznať aj trovy odvolacieho konania.

Na základe podaného odvolania odvolací súd preskúmal napadnuté uznesenie a konanie mu predchádzajúce podľa § 212 ods. 1,3 O.s.p. bez nariadenia odvolacieho pojednávania postupom podľa § 214 ods. 2 O.s.p. a dospel k záveru, že odvolanie žalobcu nie je dôvodné.

Odvolací súd je v prejednávanej veci toho názoru, že súd prvého stupňa správne zistil skutkový stav veci, ktorý následne aj správne právne posúdil a dospel k záveru, že nemá právomoc vo veci konať. Na doplnenie dôvodov súdu prvého stupňa odvolací súd uvádza nasledujúce:

Podľa čl. 2 ods. 1 Nariadenia Rady (ES) č. 44/2001, o príslušnosti a uznávaní a výkone súdnych rozhodnutí v občianskych a obchodných veciach, osoby s bydliskom na území členského štátu sa bez ohľadu na ich štátne občianstvo žalujú na súdoch tohto členského štátu.

Podľa čl. 4 ods. 1 Nariadenia Rady č. 44/2001, ak žalovaný nemá bydlisko na území členského štátu, právomoc súdov každého členského štátu sa podľa právneho poriadku tohto členského štátu, ak nestanovia niečo iné články 22 a 23.

Podľa čl. 5 Nariadenia Rady č. 44/2001 osobu s bydliskom na území členského štátu možno žalovať v druhom členskom štáte:

1. a/ v zmluvných veciach na súde podľa miesta zmluvného plnenia, ktoré je predmetom žaloby;

b/ na účely tohto ustanovenia, ak sa účastníci zmluvy nedohodli inak, je miestom zmluvného plnenia, ktoré je predmetom žaloby:

-pri predaji tovaru miesto v členskom štáte, kam sa podľa zmluvy tovar dodal alebo mal dodať,

- pri poskytnutí služieb miesto v členskom štáte, kde sa podľa zmluvy služby poskytli alebo mali poskytnúť,

c/ ak sa neuplatní písmeno b/, uplatní sa písmeno a/.

Z výpisu z registra obyvateľov vyplýva, že žalovaná má evidovaný trvalý pobyt na adrese E. Č.. XXX Q. X.X.XXXX. Zo správy Obvodného oddelenia PZ v A. je zrejmé, že vykonaným šetrením policajtov bolo zistené, že žalovaná sa na uvedenej adrese dlhodobo nezdržiava, po žalovanej je v súčasnej dobe vyhlásené pátranie a jej terajší pobyt nie je známy. Zo správy Q. E. v ktorej má žalovaná hlásený trvalý pobyt je zrejmé, že žalovaná od dátumu prihlásenia sa na adrese trvalého pobytu, t.j. od X.X.XXXX J. M. E. Č.. XXX sa zdržiavala cca tri mesiace a od tohto času jej pobyt im v obci nie je známy.

Vecná pôsobnosť nariadenia č. 44/2001 v prejednávanej veci je daná, lebo ide o vec občiansku v zmysle čl. 1 ods. 1 nariadenia. Medzinárodný prvok je v predmetnom spore daný tým, že žalobca je právnickou osobou so sídlom v Českej republike a svoju žalobu uplatnil pred súdom Slovenskej republiky.

V režime nariadenia č. 44/2001 platí, že súd nemôže (s výnimkou vecí uvedených v čl. 22 Nariadenia) preskúmať svoju medzinárodnú príslušnosť (právomoc) a miestnu príslušnosť skôr, než doručí žalobu žalovanému a umožní mu, aby sa k nej vyjadril. Príslušnosť procesného súdu totiž môže byť založená postupom podľa čl. 24 nariadenia, t.j. tým, že sa žalovaný vyjadrí k žalobe, bez toho, aby najneskoršie súčasne s týmto vyjadrením vzniesol námietku nedostatku príslušnosti procesného súdu.

Predmetom sporu je zaplatenie peňažnej sumy z dôvodu porušenia zmluvnej povinnosti žalovanou. Pre určenie príslušnosti tak pripadá do úvahy aplikácia čl. 2 nariadenia (podľa bydliska žalovanej) alebo čl. 5 ods. 1 (podľa miesta, kde malo dôjsť k plneniu záväzku alebo poskytnutiu služby). Kľúčovou otázkou pre dané konanie je, či môže byť aplikované nariadenie č. 44/2001 i za situácie, kedy nie je známe bydlisko žalovanej.

Z judikatúry Súdneho dvora Európskej únie vyplýva, že za situácie, kedy je bydlisko žalovaného, ktorý je štátnym príslušníkom členského štátu neznáme, je použitie jednotných pravidiel pre príslušnosť upravených nariadením č. 44/2001 namiesto pravidiel, ktoré sú platné v jednotlivých členských štátoch, v súlade s cieľom sledovaným týmto nariadením, ktorým je posilniť právnu ochranu osôb usadených v únii tým, že umožňuje žalobcovi ľahko určiť súd, na ktorom môže podať žalobu, a zároveň žalovanému primerane predvídať, na ktorom súde môže byť žalovaný. Súčasne je potrebné výraz „nemá bydlisko na území niektorého členského štátu“ použitý v čl. 4 ods. 1 nariadenia vykladať v tom zmysle, že použitie vnútroštátnych pravidiel namiesto jednotných pravidiel pre príslušnosť určených nariadením je možné iba vtedy, keď súd, ktorému bola žaloba predložená nedisponuje takými indíciami, ktoré by mu umožnili dôjsť k záveru, že žalovaný, ktorý je občanom únie a ktorý nemá sídlo v členskom štáte uvedeného súdu, má skutočné bydlisko mimo územia únie.

Pri neexistencii takých preukázaných indícií je medzinárodná príslušnosť členského štátu určená podľa nariadenia č. 44/2001. Žalobca v podanom odvolaní síce tvrdil, že žalovaná má sídlo na území členského štátu - Slovenskej republiky a teda pri uplatňovaní nároku postupoval podľa čl. 2 ods. 1 nariadenia a teda, že svoj nárok uplatnil na súde členského štátu, v ktorom má žalovaná bydlisko. Je treba súhlasiť so žalobcom v tom, že naozaj z čl. 2 ods. 1 nariadenia vyplýva, že osoby s bydliskom na území členského štátu sa bez ohľadu na ich štátne občianstvo žalujú na súdoch tohto členského štátu. Avšak dôkazné bremeno o tom, že žalovaná má bydlisko na území Slovenskej republiky znáša žalobca.

K tomu je potrebné uviesť, že nariadenie č. 44/2001 stojí v porovnaní so slovenskými procesnými predpismi na zásade, že účastníci si musia sledovať svoje procesné práva a povinnosti. Otázkou bydliska posudzuje procesný súd podľa svojho národného práva, v predmetnom prípade práva slovenského. Obsah pojmu bydliska, tak ako ho používa občiansky súdny poriadok nie je totožný s obsahom pojmu „trvalý pobyt“, ktorý používajú predpisy správneho práva, upravujúce evidenciu obyvateľstva. Spravidla sa síce tieto pojmy budú prekrývať, nie vždy však zápis v identifikačnom doklade (v občianskom preukaze alebo inom doklade totožnosti), či v evidencii obyvateľstva bude totožný so skutočným bydliskom tejto osoby.

Bydliskom fyzickej osoby sa rozumie obec, resp. mestský obvod, v ktorom táto osoba býva s úmyslom sa tu zdržovať trvale. Bydliskom je najmä miesto, kde má fyzická osoba svoj byt, rodinu, poprípade, kde pracuje, ak tam i býva. Okolnosti dočasného charakteru, ako napr. pobyt v nemocnici, výkon trestu odňatia slobody, štúdium, vojenská služba, nič nemenia na bydlisku fyzickej osoby, ak nie sú súčasne doprevádzané takými okolnosťami, z ktorých je možné s istotou usudzovať, že fyzická osoba sa v mieste pôvodne dočasného pobytu zdržuje s úmyslom tu trvale bývať. Z uvedeného je zrejmé, že slovenské právo chápe pojem bydlisko ako miesto faktického pobytu fyzickej osoby, v spojení s jej úmyslom sa tu trvale zdržovať.

Vzhľadom na uvedené nesprávny je preto názor žalobcu vyslovený v odvolaní, že žalovaná ako štátna občianka Slovenskej republiky má hlásený trvalý pobyt v evidencii obyvateľov v Q. E. Č.. XXX, teda na území Slovenskej republiky a pokiaľ sa z tohto pobytu neodhlásila v zmysle § 9 zák. č. 253/1998 Z.z. predpokladá sa, že žije v mieste trvalého pobytu, má záujem žiť v mieste trvalého pobytu, hoci sa istý čas zdržiava mimo územia Slovenskej republiky, resp. trvalého pobytu. Zo správy policajného orgánu je zrejme, že pobyt žalovanej nie je známy a je po nej vyhlásené pátranie, preto nemožno ani predpokladať, že žalovaná žije v mieste trvalého pobytu. Navyše uvedený predpoklad nemožno vyvodit' ani zo N. Q. E..

Žalobca v konaní teda nepreukázal, aby žalovaná mala bydlisko (faktické) na území Slovenskej republiky a neboli získané ani žiadne indície, že žalovaná má bydlisko mimo územia únie, preto je potrebné pri

určení medzinárodnej príslušnosti (právomoci) i miestnej príslušnosti postupovať podľa nariadenia č. 44/2001. Pri tom je nutné vziať do úvahy najmä čl. 5 ods. 1 písm. b/ nariadenia, ktoré príslušnosť v prípade, že predmet sporu tvorí zmluva alebo nároky zo zmluvy o poskytovaní služieb, určuje podľa miesta na území členského štátu, kde služby podľa zmluvy boli alebo mali byť poskytované. V danom prípade preto bolo pre posúdenie príslušnosti rozhodujúce, že k preprave žalovanej došlo na území Českej republiky, ak nebolo preukázané, že žalovaná má bydlisko na území Slovenskej republiky. Správne preto uzavrel súd prvého stupňa, ak konštatoval že nie je daná právomoc na prejednanie veci a z tohto dôvodu konanie zastavil.

Vzhľadom na uvedené možno konštatovať, že nie sú dané žalobcom uvádzané odvolacie dôvody, preto odvolací súd postupom podľa § 219 O.s.p. napadnuté uznesenie ako vecne správne potvrdil.

Výrok o trovách odvolacieho konania vyplýva z ust. § 224 ods. 1 v spojení s § 146 ods. 1 písm. c/ O.s.p..

Uvedené rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Košiciach pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.